

Hvilke budgetter er vigtige at have overblik over ved opstart af en ny virksomhed?

Få indblik i, hvilke budgetter, der er vigtige at kende, når du har en virksomhed.

Det er ikke altid lige let at overskue, hvad du har til rådighed i din virksomhed. Det er her, budgettet kommer ind i billedet. Det er din hjælpende hånd og din økonomiske plan. Når du lægger budgetter, finder du ud af, om de forventninger, du har til din virksomhed, stemmer overens med virkeligheden, eller om der er noget, du skal justere.

Der er typisk fire typer af budgetter, du skal have styr på, når du skal etablere din virksomhed. De fire typer af budgetter er: Etablerings- og investeringsbudget, resultatbudget, balancebudget og likviditetsbudget - disse vil blive gennemgået i denne artikel.

Etablerings- og investeringsbudget: Hvad koster det egentlig at starte en virksomhed?

Før du starter din virksomhed, er det en god idé at lægge et etableringsbudget. Det skal vise, hvor mange penge du skal bruge på at starte din virksomhed.

Der vil typisk være en del større engangsposter ved etablering. Alt efter din virksomhedstype vil posterne i etableringsbudgettet være forskellige. Posterne kan fx omfatte køb af inventar, indretning af lokaler, produktionsudstyr og varelager. Du vil også typisk skulle bruge nogle penge på markedsføring og rådgivere i opstartsfasen. Derudover kan der være nogle udgifter i forbindelse med selskabsstiftelse, såsom juridiske dokumenter.

Allerede inden etablering af din virksomhed er det vigtigt, at du overvejer, hvad dit behov for likviditet er. Der er nemlig forskellige krav til startkapital alt efter, hvilken virksomhedstype eller selskabsform du vælger.

Opsætningen til dit etableringsbudget kan fx se sådan ud:

Depositum ved leje	20.000
Indretning af lokaler	15.000
Maskine	50.000
Lager	100.000
Udgifter i alt	185.000

Resultatbudget: Et effektivt styringsredskab

Et resultatbudget (driftsbudget) er et overblik over din virksomheds forventede indtægter og omkostninger og dermed et indblik i din forventede bundlinje. Din opgave er at estimere, hvor meget du forventer, du skal bruge på hver post.

Dit resultatbudget kan fungere som et styringsredskab, der hjælper dig med at træffe beslutninger baseret på fakta. Budgettet kan bl.a. hjælpe dig med at aflæse faretegn. Du kan fx se, hvor du skal skære ned, hvilke ændringer du skal lave i produktsortimentet, eller om der er områder, du burde investere flere penge i.

Har du fx flere typer af produktioner, kan det være en god idé at måle på de direkte omkostninger vedrørende hver enkelt produktionstype. På den måde kan du finde ud af, hvilke produktioner, der har den bedste avance og dermed giver dig det bedste afkast.

Sådan laver du et resultatbudget

Det anbefales, at du lægger dit resultatbudget på månedsbasis, så du løbende kan følge op på dine forventninger og styre efter dem. Et godt resultatbudget skal indeholde:

- **Omsætning:** Her skal alle indtægter for produkter og ydelser listes.
- **Variable omkostninger:** Her skal alle omkostninger i forbindelse med produktionen (inklusiv variable personaleomkostninger) og/eller salget listes.
- **Faste omkostninger:** Her skal alle faste omkostninger, såsom energi, vedligehold, forsikringer og faste personaleomkostninger listes.
- **Renter:** Her skal dine renteudgifter- eller indtægter listes.
- **Afskrivninger:** Hvis du køber større genstande i virksomheden, såsom bygninger, bil, maskine, skal du her liste, hvor meget tingene skal afskrives med i løbet af året (typisk afhænger afskrivninger af levetiden for genstanden – kan være alt fra 3-10-50 år og afhænger af en konkret vurdering).

Opsætningen til dit resultatbudget kan fx se sådan ud:

	1. kvrt	2. kvrt	3. kvrt	4. kvrt	I alt
Omsætning	200.000	250.000	325.000	400.000	1.750.000
Produktionsomkostninger	35.000	87.500	113.750	140.000	376.250
Andet	10.000	12.000	15.000	18.000	55.000
Variable omkostninger i alt	45.000	99.500	128.750	158.000	431.250
Dækningsbidrag	155.000	150.500	196.250	242.000	743.750
Lønninger	75.000	75.000	75.000	75.000	300.000
Vedligehold	10.000	10.000	10.000	10.000	40.000
El, vand, varme	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
Diverse vedr. produktionen	1.800	1.800	1.800	1.800	7.200
Forsikringer	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
Abonnement og kontingenter	1400	1400	1400	1400	5.600
Ejendomsskat	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
Småanskaffelser	5.000	5.000	5.000	5.000	20.000
Faste omkostninger i alt	98.200	98.200	98.200	98.200	392.800
Resultat før renter	56.800	52.300	98.050	143.800	350.950
Renter	500	500	500	500	2.000
Afskrivninger	3.250	3.250	3.250	3.250	13.000
Netto overskud før skat	53.050	48.550	94.300	140.050	335.950

Budgetforklaring:

Samlede omsætning minus produktionsomkostninger eller direkte omkostninger + variable omkostninger = **dækningsbidrag**.

Faste omkostninger + personaleomkostninger + afskrivninger på anlægsaktiver = **driftsresultat**.

Driftsresultat +/- renter = **virksomhedens overskud/underskud før skat**.

Balancebudget: Hvad forventer din virksomhed at have i værdi og gæld?

Balancebudgettet er en oversigt over, hvad der er investeret i din virksomhed, og hvordan dine investeringer er finansieret. Du kan altså se, hvad du forventer at eje og skyldes væk ved regnskabsårets afslutning.

Du kan bruge dit balancebudget til at tænke langsigtet, fx kan du fokusere på størrelsen af dit lager af foder, eller om produktion i stalden og marken har den rette størrelse - også til fremtiden.

Det vil være naturligt at udarbejde dit resultat- og balancebudget på samme tid, fordi der er en indbyrdes afhængighed mellem de to budgetter. Fx vil øget foder/gødningsforbrug i dit resultatbudget have en direkte indflydelse på dit lager i dit balancebudget - og din styring af lageret.

Du kan opstille dit balancebudget over samme periode, som du laver dit resultatbudget. Det anbefales, at budgettet laves på månedsbasis, så du løbende kan følge op på dine forventninger og styre efter dem.

Opsætningen af dit balancebudget kan fx se sådan ud:

	Etablering	1. kvrt	2. kvrt	3. kvrt	4. kvrt
Renovering af bygninger	15.000	14.250	13.500	12.750	12.000
Maskine	50.000	47.500	45.000	42.500	40.000
Beholdninger	100.000	250.000	312.500	406.250	500.000
Debitorer	0	83.333	104.167	135.417	166.667
I alt	165.000	395.083	475.167	596.917	718.667
Indskudskapital	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Resultat før skat	0	53.050	101.600	195.900	335.950
Etableringslån	45.000	42.500	40.000	37.500	35.000
Kassekredit	100.000	231.625	244.908	252.483	214.308
Kreditorer	0	14.583	36.458	47.396	58.333
Moms	0	33.325	32.200	43.638	55.075
I alt	185.000	415.083	495.167	616.917	738.667

Budgetforklaring:

Aktiver:

Immaterielle anlægsaktiver + materielle anlægsaktiver = **anlægsaktiver i alt**.

Varebeholdninger + tilgodehavender fra salg + andre tilgodehavender + likvide beholdninger = **omsætningsaktiver i alt**.

Anlægningsaktiver i alt + omsætningsaktiver i alt = **aktiver i alt**.

Passiver:

Indskudt egenkapital + overført resultat = **egenkapital i alt**.

Hensat til udskudt skat (i virksomheder drevet i selskabsform) + andre hensatte forpligtelser = **hensatte forpligtelser i alt**.

Kortfristet gæld (kassekredit, moms, skyldige lønposter, leverandørgæld) + langfristet gæld (kreditforeningslån, etableringslån) = **gældsforpligtelser i alt**.

Egenkapital i alt + hensatte forpligtelser i alt + gældsforpligtelser i alt = **passiver i alt**.

Likviditetsbudget: Din virksomheds økonomiske situation

Det er vigtigt, at du som virksomhedsejer har styr på, om der er penge nok på kontoen til at betale husleje, købe varer, afdrage på lån mv. Likviditetsbudgettet hjælper dig ved at vise alle de ind- og udbetalinger, der er på din konto i din virksomhed. På den måde kan budgettet være med til at mindske din virksomheds risiko for at komme i økonomiske vanskeligheder.

Der vil ofte være forskel mellem dine indtægter og din likviditet. Det kan bl.a. skyldes, at dine leverandører giver dig kredit, og at du giver dine kunder kredit.

Hvis du fx har solgt en ydelse den 1. januar, men først modtager betalingen to måneder senere, vil der være en forskel mellem indtjening og likviditet for måneden. Dit salg vil tælle med allerede i januar, hvorimod likviditeten først følger to måneder senere. Det kan derfor være svært at holde styr på, hvor mange penge din virksomhed har at gøre godt med på et givent tidspunkt. Et likviditetsbudget hjælper dig netop med at tage højde for den type udsving og giver dig et overblik over dine ind- og udbetalinger.

Sådan laver du et likviditetsbudget

Dit likviditetsbudget tager udgangspunkt i alle de ind- og udbetalinger din virksomhed har hvert år - måned for måned. Du kan vise følgende for hver måned:

- Hvor mange penge står der på din konto den 1. i måneden?
- Hvor mange penge går ind på din konto i løbet af måneden?
- Hvor mange penge skal du betale til andre i løbet af måneden?
- Hvad står der på din konto i udgangen af måneden?

Du kan se nogle af de typiske ind- og udbetalinger herunder:

Indbetalinger	Udbetalinger
Kontantsalg	Kontant varekøb
Debitorer	Kreditorer
Renteindtægter	Lønninger
Indskud	Moms
Andre indtægter	A-skat
	Faste omkostninger
	Renteudgifter
	Afdrag på lån
	Forbrug (i personligt ejede virksomheder)
	B-skat (i personligt ejede virksomheder)
	Andre udbetalinger

Typen af de forskellige ind- og udbetalinger kan selvfølgelig variere alt efter, hvilken type virksomhed du har. Så vær opmærksom på det, når du laver dit likviditetsbudget.

Det anbefales, at likviditetsbudgettet laves på månedsbasis, så du løbende kan følge op på dine forventninger og styre efter dem.

Opsætningen af dit likviditetsbudget kan fx se sådan ud:

	Etablering	1. kvrt	2. kvrt	3. kvrt	4. kvrt
Resultat før afskrivninger		56.800	52.300	98.050	143.800
-Renter		-500	-500	-500	-500
Forskydninger, varelager	-100.000	-150.000	-62.500	-93.750	-93.750
Forskydninger, debitorer	0	-83.333	-20.833	-31.250	-31.250
Forskydninger, kreditorer	0	14.583	21.875	10.938	10.938
Forskydninger, moms	0	33.325	-1.125	11.438	11.438
Pengestrømme fra driften	-100.000	-129.125	-10.783	-5.075	40.675
-Deposita	-20.000	0	0	0	0
-Køb af anlægsaktiver	-65.000	0	0	0	0
+Salg af anlægsaktiver	0	0	0	0	0
Pengestrømme fra investeringer	-85.000	0	0	0	0
+Optagelse af gæld	45.000	0	0	0	0
-Tilbagebetaling af gæld	0	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Pengestrømme fra finansiering	45.000	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Pengestrømme i alt for perioden	-140.000	-131.625	-13.282	-7.575	38.175
Kassekredit, primo	40.000	-100.000	-231.625	-244.908	-252.483
Kassekredit, ultimo	-100.000	-231.625	-244.908	-252.483	-214.308

Budgetforklaring:

Virksomhedens overskud/underskud før skat - betalt selskabsskat (i virksomheder drevet i selskabsform) = **pengestrømme fra virksomhedens drift.**

- Køb af anlægsaktiver + salg af anlægsaktiver = **pengestrømme fra virksomhedens investeringsaktivitet.**

Optagelse af gæld - tilbagebetaling af gæld + indskud fra ejeren - hævet af ejeren inkl. skat (i personligt ejede virksomheder) = **pengestrømme fra virksomhedens**